

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

19 de Præcipatione, & Submersione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

De suspensione, & crucifixione.

CAP. 17.

- 1 Crucis seu suspensionis pena que.
- 2 Suspendi ob que maleficia quis debeat. & 1.
- 3 Crucis supplicium grauissimum. & nu. 1. & cruce qui suspendetur apud Romanos, & pro quibus.
- 4 Crux supplicis quando prohibita.

Scriptum est, Sapient. 14. † *Benedictum lignum, per quod sit iustitia*, ratione scilicet iuste vindictæ: verum ratione eius, qui ligno suspenditur ob maleficia, dictum est in Deuteronomio cap. 21. *Maledictus a Deo est, qui pendet in ligno*. Et iusque mors turpissima habita. Et proinde de domino Iesu Christo, qui pro redemptione salutis mundi pepercit in cruce, *Matth. 23. 26. 27. Mar. 25. Luca 23. Actor. 2. & 4. D. Ioan. Euan. 19. Heb. 6. prædictum erat, futurum improborum iudicium hunc sermonem, morte turpissima condemnemus eum, Sap. 2. Seruile enim, & crudele habitum est supplicium crucis, Lactan. lib. 4. ca. 26. A cruciatu, crux, c. nulli. 3. q. 1. vel a cruce, cruciatu melius. Hac pena affectus Iosue principes idololatrarum, *Iosus c. 8. & c. 19.* Et David septem natos ex genere Saulis, qui occiderant Gabaonitas contra fœdus, ad placandam Dominum, 2. *Reg. c. 21.* Clavis suffragatur cruci corpora, indicat. Et illud Plautus in *Mostellaria*,*

Ego dabo ei talentum primus, qui in cruce exurrerit.

Sed ea lege ut assignentur bis pedes, bis brachia.

Meminit Plinius lib. 28. c. 4. *de clauo crucis. Item in quartanis*, inquit, *fragmentum clavis a cruce, inuolutum lana collo subnectunt*. Mos erat aliquando suspensorum in cruce frangi crura, vt mors acceleraretur eorum, *D. Iohannes Euan. c. 10.* vt non dubitem, diuam imprecationem mulieris adulteræ, in virum citius, quam expectaret redeuntem, apud Apuleium, lib. 9. *Afina auroi*, eo pertinere, dum crucifragium illi ornatur. Vbi hac pena Egyptii suspensionis in cruce, *Genes. 40. & 41. & Persæ, & Medi, Hæster 5. 8. & 9. & 1. Esdræ cap. 6.* Punius proditor Iudas a seipso suspensio, quo crepit medius, *Matth. 27. Act. 1.* A Carthagenensium senatu in cruce tolli Imperatores iulebant, si prauo consilio rem peragerent, quamuis felicitas, vt scribit Liuius, lib. 8. *decad. 4.* Id ipsum & Valer. Maximus lib. 2. c. 2. recenset. § Apud Iurificum iustum, summum supplicium ad forcas dicitur damnatio, *de capitalium, de pen. in P. Quæ* pena genere puniuntur famosi latrones, *d. l. capitalium, § famosi*. Et Infubrum in re antiquo, qui plus quam quinque solidos furantur, § *si quis quinque solidos, de pace ren. & eius violat.* Grauis nimium tamen pena & crudelis protum modico ære visa est. Et proinde Paris de Puteo in tract. *syndacatus, in §. crudelitas*, ait, quod Federici, qui eam edidit constitutionem, proles non regnauit quia ita statuisset. Vt & in Longobardorum legibus, seruus regis, qui aliquem occiderit, supra tumulum occisi furca suspenditur, *l. de culp. seruor. l. si seruus regis, de homicid. liber. hom. in leg. Longobard. C. uili Romanorum iure quoque furca suspendi debent transfæga & consilia hostibus detegentes, seditionis auctores, l. si quis aliquid, § 1. & seq. de pen. in P. l. 3. §. si qui ad hostes, de remilit. lib. 4. 9. P. tit. 16. sacrilegi aliquando, l. sacrilegi, § 1. ad leg. Jul. pecul. Refert Dionysius Halicarn. in §. a quibusdam esse proditum, institutum in creatione prima consulum, vt alterum illorum duodecim securis præcederet, alterum duodecim lictores cum solis fascibus, atque etiam cum furcis: securis singulis mensibus college sibi traderent. § Romani ante aduentum domini nostri Iesu Christi, & ante eius si sem agnitam, crucis patibulo visi sunt pro summo & horribili supplicio, vt meminit Iuuenalis, *Satyr. 13.* dum ait,*

— multi

Committunt eadem diuerso crimina fato,

Ille cruce præuio sceleris tulit, hic diadema.

Ideo pro singulari exemplo canis in cruce sublatus, quo tempore Galli urbem inuaserunt, quod in Capitolio canes nutriti in aduentu hostium non latrassent, clangore autem suo auferes venientes detexissent, auctore Plutarcho, *de fortit. Roman. & virt. Alexand. C. Soffius præfectus Cilicis, & Syriæ a M. Antonio, sub Octauio Cæsare, Herod. Iudæorum regno cōcessio. Antigonum cruciatalligatum, quo supplicio nullus vnquam rex erat affectus, si agris cecidit, ac deinde iugulauit. Ciuem Romanum crucifigi, erat contra omnes leges. Scipio tamen Superior deuicta Carthagine, ciues Romanos, qui ex Romanis exercitibus ad Pœnos transierant, tanquam patriæ fugitiuos crucibus affixit, *Valerius Maximus lib. 2. ca. 2.* Galba Imperator, *Sueton. Tranquile. 9.* in Gal-*

ba, tutorem, quod pupillum cui substitutus erat veneno necasset, quamuis ciuem Romanum, cruce affectit. Et penam esse hostis a senatu iudicati tradit Tranquillus, *idem in Nerone. c. 45.* ceruicem inferi furcæ, corpus virgis ad necem cædi. More tradito, Romanis nefas erat virgines pœna stragulare, *idem in Tiberio. c. 61.* Ideo prius a carnifice comprimi solitas. Sicque testatur Dio Cassius & Suetonius Tranquillus, cuius verba, *immatura*, inquit, *puella, quia more tradito nefas esset virgines strangulari, uisitata prius a carnifice, dein strangulata.* Et Cornelius Tacitus lib. 5. *annatum*, dum loquitur de animaduersione in liberos Seiani, *Tradunt*, inquit, *temporis eius auctores, quia triumuiralis supplicio affixi virginem inaudita habebatur* (loquens de filia Seiani) *a carnifice laqueum iuxta compressam. Exin obliquis faucibus id ætatis corpora in gemonias abiecta.* Crucis supplicium maius, quam suspensionis: nam in eo & vita cum cruciatu affixionis membrorum cruciatu diutius trahebatur, & suffixi ita fame peribant, nullo in cruciatu subueniente, vt fastidium de Christianis quamplurimis narrat Nicephorus *Callisti, lib. 7. cap. 7.* Conflare & potest ex eo, quod narrat Trogus de Hannone Carthagenensium, qui Philippi regis Macedonum floruit ætate, qui cum ob potentiam vellet tyrannidem usurpare, captus a ciuibus, primum virgis cæsus est, deinde de effossis oculis, fractisque cruibus & manibus, cruci affixus. Firmat id Iulianus in 2. *ex Trogo*, dicens Bomilcharem Amilcaris filium, Pœnorum ducem, dum venisset in suspitionem cum Agathocle conspirasse, in medio foro patibulo crucis affixum fuisse: indeque cum magnis clamoribus multique conuictis, subditorum ingratitude oburgasse, & inter clamores spiritum emisisset. § Nunc supplicis adempta crux, quia coli & venerari digna, in memoriam salutis eius instrumentum humano generi clarigitæ a lumine Deo per vnigeniti filii sui redemptionem & adorandam passionem, *l. decernimus, 26. C. de episc. & cler. §. 1. de monach. h. in Authent.* Suffulitque ex usu pœnarum Constantinus Magnus, inuenta Dominica, & Maxentio virtute crucis superato, Atque Cæsares, neque crucis signum depingi, vel sculpi humi patiantur, ne pedibus conculcare instrumentum salutis videatur, *l. vnic. nomen. lic. fig. C. saluato. & c.* Nunc furcis bicornibus, vel triangulatis stipitibus, vel arboribus suspenduntur scelerati, neque cruci, vt olim assignuntur membra, sed laqueo suffocantur: quæ fuit pœna Iudæ, qui laqueo se suspendit. Et ea pœna scribit Homærus in *fine Odyss. 10.* affectisse Vlysem ancillas in pudicas.

De lapidatione, & iaculorum confossione. CAP. 18.

- 1 Lapidatio quibus lege diuina imposta, & qui lapidati.
- 2 Faculis confodere, pœna.

Lia pœna mortis † legis diuinæ, lapidibus necari & obrui, quæ imposta fuit filiabus in domo patris virginitatem maculantibus, *Deuteronom. 22.* & adulteris, *Deutero. 22. Ioh. 8.* blasphemis, *Leuis. 24. 3. Reg. 21. Actor. 7.* & aliis impiis. Hoc genere supplicii Hecuba vxor Priami a militibus Grecis affecta, & lapidibus obruta, quod multa ingereret maledicta & infasta omnia imprecaretur in exercitum Græcorum: cuius sepulcrum apud Abydum statuitur, appellaturque Cyaossa ob linguæ proteritiam, impudentemque petulantiam, vt auctor Diodorus Cretensis lib. 5. *de bello Troian.* Lucius Cornelius Cinna ob nimiam crudelitatem a militibus lapidibus occisus, *Plinius in iunior lib. de vir. illust.* Arrianus scribit etiam, *lib. 4. de exped. Alexand.* Hermolaum Sopolidis filium, ob insidias Alexandro Magno structas, & ceteros eius factionis comprehensos, a circumstantibus lapidibus obrutos. § Extat † in Exodo cap. 19. pœna, qua mandantur affici, qui montem in quem Dominus Mos collocaturus descenderat, contigisset, nempe, vt aut lapidibus opprimerentur, aut confoderentur iaculis. Hodie inter pœnas militares euidetur esse, re os mortis machinulis, quas arcubus dicimus, & earum glandibus pœnate & necare.

De præcipitatione, & submersione.

CAP. 19.

- 1 Præcipitatio, pœna mortis vbi.
- 2 Submersionis pœna.

Meminit sacra pagina † de mortis pœna præcipitæ, quando ex superiori loco, quis, vt moriatur, deturbatur. Quæ pœna affecta impia tezebel uisus Iehu, 4. *Reg. cap. 9.* Amathias etiam cum uicisset filios Secri, in valle Salmiarum decem millia captiuorum adduxit

addixit in præruptum petrae, & iussit præcipitari de summo in præceps, qui vniuersi creperunt, *Paralip. 6. 25.* Hac pœna præcipitit & rupe aff. cœtum a Delphis Æsopum Phrygium, auctor Maximus Planudes in *vi. AEsopi, & Plut. de sera numi. viind.* incurram facilegii, falso tamen. Lucretius *libr. 3.* de hac pœna meminit.

*Sed metus in vita pœnarum pro malefactis
Est insignibus, insignis scelerisq; iucla,
Carcer, & horribilis de saxo iactu eorum.*

Eleorum lex de saxo Typœo feminas deiici iussit, quæ ad olympicos ludos penetrasset, quæve Alphæum, diebus quibus erat eis interdictum, omnino transmississent, auctore Paulania in *10. libr. Eliacorum, Lex 12.* tabularum, quoque de falso teste, sic ait, *Falsus testis Turpeo deiicitor.* Vulgareque supplicium fuisse apud Romanos testatur Dionysius Halicarnasæus *lib. 8.* Quo ducti in eminentem in foro tumulum, ibi vasta rupe deiiciebantur: cuius erat altitudo, etiam securè aspicientibus, horrenda, meminit Seneca *3. de decla. libr. 1.* Cornel. Tacitus *lib. 2. annal.* refert, L. Piturnum Mathematicum, iuxta fenatuseonf. de Mathematicis magnisque Italia pellendis, saxo deiicetum. Sacilegos sic ex alto deiicidos, tradit Eusebius *libr. 8. de preparata. Euangel. c. Caligula* crudelis nimium, eum qui se periturum gladiatoria arte pro salute sua vouerat cunctantem, puerum tradidit verberatum infulatumpque, qui votum reposcentes per vicos agerent, quoad præcipitaretur exaggere, *Sueton. in Calig. De rupe, Leonice. libr. 2. de vrb. histo. cap. 55.* Typœa Olympiæ deiiciebantur præuicantes in factis certaminibus. Lycas ab Hercule præcipitatus est, quod ei tunicam Nessi sanguine tinctam, venenocue imbutam attulisset, *Onid. in Ibm.* Sicut & diruta Troia Astyanactes Hectoris filius in præceps datus mira immanitate ab Vlysse, *Onid. in Ibm, & 13. Metamor. Senec. in Troiade.* Deiicit & de saxo Capitolii Manlius vigilem, qui in excubiis positus Gallos in Capitolium alcidentes non detexerat, vt auctor Lilius *libr. 5. Decad. 1.* Et Daphidas sophista ab Artalo rege, quem saepe contumeliis absentem lacerat, ex saxo, cui nomen Equus, præcipitatus est, auctore Valerio Maximo *libr. 1. cap. 8.* Modestinus tamen Iurifconsultus tradit, *si dicitur, 25. §. final. de pœn. in P.* non posse aliquem damnari, vt de saxo præcipitetur. Et Constantinus Imperator in *l. de emend. seruo. lib. 9. c. tit. 14.* tetram iustionem & vitam ait, mandatum, vt quis præcipitetur. ¶ Alia ꝑ pœna submerfionis est, quæ maxima & generalis fuit tempore diluuii. *Genes. 7. 8.* Octavius Cæsar, *Sueton. Tranquil. in Oclauio. c. 67.* pædagogum, ministrofque Caii filii, per occassionem valetudinis mortisque eius superbe auareque in provincia grassantes, oneratos graui pondere ceruicibus præcipitauit in flumen, Traianus omnes delatores nauibus sine velis & remis impositos fluctuum misericordiæ exponi iussit, *Plinius in 2. Panegy. ad Traianum.*

De Bestiarum obiectione. Cap. 20.

1 Bestiarum obiectio pœna capitalis, & diuina & ciuili.

1 Alia ꝑ pœna mortis a Deo aliquando in sacra pagina apposita est, bestiarum ferarumque laniatu necari & deuorari. Eam pœnam pertulit Propheta ille, qui legationis functus Dei ad Hieroboam, non est secutus mandatum Dei, sed bibit & comedit in via legationis contra id, quod interdictum erat: atque idcirco iuxta verbum Domini a leone in itinere occisus est, *3. Reg. 6. 13.* Sic colonix translatae de Assyriorum regno in Samariam, a qua rex Salmanasar expulerat Iudæos, cum illæ non timerent Dominum, a leonibus a Deo immisfis deuorabantur, *4. Reg. 17.* Atque cum maledixisset in nomine Domini Heliens pueris paruis egressis de ciuitate Bethel, per quam viam faciebat, dicentibus, *Ascende calue, ascende calue.* exfilientes de saltu duo vsu lacerauerunt ex ipsis quadraginta duos pueros, *4. Reg. 2.* Deus, cum murmuraret populus in deserto terræ Edem aduersus eum & Moysen, misit in eum ignitos serpentes, qui lethales inferrent plagas, *Numer. ca. 21. canon. quia sancta. §. verum, 63. dist.* Sic in summa Deus minatur populo contumaci pœnam hanc, *Denos bestiarum immittam cum furore seruenium.* *Deuter. 32.* Et per Ezechielem *cap. 5.* inter alias grauisimas pœnas, quas Deus populo rebelli & impio minatur, addit & famem. *Congregabo super vos, & conteram baculum panis, & immittam in vos famem, & bestias pessimas usque ad interuersionem. Et pestilentia & sanguis transibunt per te, & gladium inducam super te: ego Dominus locutus sum.* Et rursum *Ezechiel 35.* ad adulteros & homicidas, *Unus ego,*

quia qui in ruinosis habitant, gladio cadent. & qui in agro est, bestie traderentur ad deuorandum: qui autem in presidio & in speiuncis sunt, peste morientur. Et dabo terram in solitudinem, & in desertum. Vt cœtra, inter benedictiones obediētī populo & Deus pollicetur, *Leuitic. 26.* *Auferam malas bestias, & gladius non transibit per vos.* Et rursum, *Cessare faciam bestias pessimas de terra, & qui habitant in deserto, securi dormient in salibus.* *Ezechiel. 34. 1.* Meminit & sacra pagina Darium regem Persarum & Medorum, pœnam aliquando statuisse in Deos alienigenos adorantes, vt bestiis & leonibus lacu nutritis deuorandi obiecerentur, *Daniel. 6. & 14.* Obiecta est deuoranda Hefione monstro marino pistrici, cuius belluæ vt ait Virgilius, *Aeneid.*

Prima hominis facies, & pulcro pectore virgo

Pube tenui, postrema immani corpore i strix.

Et Andromede Cephei & Calliopes filia Ceti deuoranda exposita scopulo alligata a Nymphis: eo quod se forma antecellere Nereidas gloriaretur. Liberata a periculo per Perseum, sicut & Hefione per Herculem Alia pœna auibus exponi.

*Quæter in Scythica religatus rupe Prometheus,
Assiduam nimio pectore panis anem.* *Martia. lib. 1. epig. 7. AE-*
schel. in Promesh. lig.

Iure ciuili damnatio ad bestias etiam recepta erat, *Paul. l. ad bestias. 31. de pœn. in P.* quæ vitam quoque admittit, *si quis filio exheredato, 6. §. irritum, vers. sed & si quis de iniust. rupt. libr. 2. §. P. tit. 3.* *Paul. l. qui ultimo supplicio, 29. de pœn. in P.* Ad bestias damnati, vel vt deuorarentur ab eis, vel in ludum venatorium referuabantur quo ludo ferui pœnæ affecti iuniores, qui robore valebant, damnabantur, *Laut damnatum, 2. §. quicumque, de pœn. in P.* vt spectaculum populo, cum vitæ suæ discrimine, exhiberent. Suetonius Tranquillus crudelitatem Caligulæ describens, in *Calig. cap. 27.* tradit eum Cæsarem, cum ad faginam ferarum muneri præparatarum carius pecudes compararentur, ex noxiis laniandos eis annotasse, multosque honesti ordinis deformatos prius stigmatum notis, ad metalla & munitiones viarum, aut ad bestias condemnasse. Equitemque Romanum obiectum feris, cum se innocentem proclamasset, reduxisse: rursumque abscissa lingua induxisse. Subiici dicuntur bestiis etiam, qui laniandi illis præbentur a Modestino. *lpœna, ad leg. Pomp. de parricid. & Marcello, l. 3. ad leg. Corn. de fals. Græci Macedones alique populi, vsu hac pœna sunt, vt reos damnatos laniandos feris obiecerent, vt & apud Paulaniam libr. 1.* scriptum est, Lyfimachum Macedonem Alexandri Magni fauillitem, in eandem caueam cum Leone regis ira obiici iussum: sed cum bestiam a Lyfimacho interentam mox reuandisset, viri perpetua admiratione virtutem profecutum. Scribit Florus *ex Lilio libr. 51.* Scipionem, exemplo patris sui Pauli Emili, qui Macedones vicerat, ludos edidisse, & fugitios & transfugas bestiis ob ecisse. Obiectio bestiarum erat sine pugna, expositio hominis vt laniaretur a bestiis: quod vt aliquando facilius fieret, obieciatur reus ligatus, vel furca suspensus quo pertinet illud Martialis *li. 1. Epigramm. epigram. 7.*

Nuda calidom ste pectora præbuit vno,

Non falsa pendens in cruce Laureolus.

quod non fit. cum ad bestias dantur rei, eaque etiam minor pœna & liberorum, quam obiici feris dicitur, minorque vltimo supplicio, ab Vlpiano in *l. quicumque, 8. ad leg. Corn. de fals. in P.* Nam etsi quis venationi vel pugnae ferarum addictus fuisset, & certationis discrimine pœnam luisset, culpæ vacuus & alterius pœnæ erat. Non ita si quis obiectus feris fuisset. Siquidem qui vel aliqua arte, vel fortuna intactus a feris remansisset, alia pœna vita priuatur. Sicuti legitur apud Cornelium Tacitum *libr. 18. Annalsum, seu secunda historie,* Maricum quendam e plebe Boriurum, qui rebellionem Galliarum iuxta Æduos manu parua collecta hominum concitauerat, captum & mox feris obiectum iussu Vitellii, quia non violabatur, & ideo a vulgo stolido inuolabilis credebatur, spectante Vitellio interfectum. Norunt enim Phyci, quædam contra ferarum impetum amuleta, quibus se præmunire poterant obiecti. Veluti si citrium malum comedissent: vt refert Athenæus *libr. 3. cap. 5.* experientia certissimum probatum, vel si chalcætho vsorum ora & leonem in arena asperissent: tanta enim ei est vis adstringendi, vt non queant mordere, vt docet Plinius *li. 34. c. 11.*

De Peste. Cap. 21.

1 Pests & epidemia quid.

2 Pests causa naturalis & diuina.

Ecc